

A black and white portrait of Wojciech Nawrociak, an older man with glasses, wearing a suit and tie, smiling. The background is slightly blurred, showing what appears to be an outdoor setting with a building.

MACIEJ WIESNER, MAREK SZAFRAŃSKI

(UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU, WYDZIAŁ FIZYKI I ASTRONOMII)

WOJCIECH NAWROCIK (1938–2026)

Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci prof. dr. hab. Wojciecha Nawrociaka – wybitnego fizyka, wieloletniego pracownika Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, dyrektora Instytutu Fizyki oraz dziekana Wydziału Fizyki, a także cenionego nauczyciela akademickiego i popularyzatora nauki.

Profesor Wojciech Nawrociak urodził się 16 stycznia 1938 roku w Lesznie. Studia fizyczne ukończył w 1960 roku na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, z którym związał całe swoje życie zawodowe. Stopień doktora habilitowanego uzyskał w 1980 roku, a tytuł profesora nauk fizycznych w 2002 roku. Do ostatnich lat pozostawał aktywny naukowo, dydaktycznie i popularyzatorsko jako profesor senior Wydziału Fizyki i Astronomii UAM.

Jego zainteresowania badawcze koncentrowały się na obszarze fizyki ciała stałego, w szczególności na fizyce dielektryków oraz dynamice układów molekularnych w fazie skondensowanej. Tworząc Zakład Kryształów Molekularnych, rozwinął badania nad kryształami plastycznymi, materiałami ferroelektrycznymi i relaksorami ferroelektrycznymi, wykorzystując zaawansowane metody eksperymentalne – od rozpraszania neutronów po spektroskopię dielektryczną – w szerokim zakresie temperatur i pod wysokim ciśnieniem. Wyniki tych prac znalazły odzwierciedlenie w licznych publikacjach, które ukazały się w renomowanych czasopismach międzynarodowych.

Profesor Nawrociak był znakomitym wykładowcą, który potrafił porywać studentów swoją pasją, jasnością wyводу i niezwykłą umiejętnością ukazywania piękna fizyki. Prowadził wykłady z mechaniki oraz fizyki fazy skondensowanej, a jego zajęcia wielokrotnie wskazywano jako impuls do wyboru kariery naukowej przez kolejne pokolenia studentów. Równocześnie był inspirującym popularyzatorem nauki – organizował wykłady otwarte, współtworzył europejskie festiwale Physics on Stage i Science on Stage, a za działalność popularyzatorską został uhonorowany m.in. nagrodą Polskiej Agencji Prasowej i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Popularyzator Nauki” oraz Nagrodą Polskiego

Towarzystwa Fizycznego im. Krzysztofa Ernsta za Popularyzację Fizyki. W latach 1984–1985 wspierał również działalność dydaktyczną i naukową Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze, dzieląc się swoją wiedzą i doświadczeniem z tamtejszym środowiskiem akademickim.

Był oddanym współpracownikiem i przyjacielem środowiska szkolnego. W 1991 roku współorganizował zaoczne studia doktoranckie dla nauczycieli fizyki, przyczyniając się do rozwoju ich kompetencji naukowych i dydaktycznych.

Profesora Nawrociaka zapamiętamy nie tylko jako wybitnego uczonego i nauczyciela, lecz także człowieka w najszerszym tego słowa znaczeniu – uważnego na innych, gotowego pomagać nie tylko w sprawach naukowych i zawodowych, ale również w trudnościach codziennego życia. Wielu z nas zawdzięcza Mu życzliwe słowo, mądrą radę i ciche wsparcie w ważnych momentach.

Pełnił liczne funkcje organizacyjne, w tym funkcję dyrektora Instytutu Fizyki (1987–1990) oraz dziekana Wydziału Fizyki UAM (1993–1999), doprowadzając w tym czasie do ukończenia budowy Collegium Physicum na kampusie Morasko. Aktywnie współpracował ze Zjednoczonym Instytutem Badań Jądrowych w Dubnej, uczestniczył w pracach gremiów naukowych i ministerialnych oraz angażował się w rozwój międzynarodowej współpracy akademickiej.

Za swoje zasługi został odznaczony m.in. Medalem *Homini Vere Academico* przyznawanym przez Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Był członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Fizycznego oraz Honorowym Obywatel Miasta Leszna.

Dorobek Profesora stanowi trwałą część historii polskiej fizyki akademickiej. Łączył w swojej działalności rzetelne badania naukowe, odpowiedzialne przywództwo instytucjonalne oraz pasję dzielenia się wiedzą. Pozostanie w pamięci współpracowników, studentów i uczniów jako uczony wielkiego formatu, nauczyciel z powołania i człowiek głęboko oddany nauce.